

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

11 De con[n]ditionibus, quas requirit Pius V. in sua Bulla de cambiis, & an omnes obligent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

illæ in contrarium citatæ, loquuntur de debitis ex diuersis causis. hæc autem non nascuntur ex diuersis, sed ex vna eademque radice: nam alterum ex altero, tamquam fructus à re fructifera, pendet. Idem dicendum, quando aliquid debetur ratione interesse prouenientis ex mutuo; hoc enim Iura passim vocant vsuras, quas volunt intelligi solutas ante sortem; vt patet d.L. Si vsuras, supra.

DVBITATIO XI.

De conditionibus, quas requirit Pius V. in sua Bulla de cambiis, & an omnes obligent.

88 **H**anc Bullam refert Nauarr. cap. 17. nu. 300. Respondeo Primò, Damnat Pontifex tamquam vsuraria omnia cambia sicca; qualia sunt ea, in quibus ex intentione contrahentium fit solutio in eodem loco, eò quòd alter alibi pecuniam habeat.

Secundo, lubeat seruari quasdam conditiones in cambio reali.

89 **P**rima est, Ne campfor ratione dilationis, vltra terminum præstitutum concessæ, paciscatur de aliquo lucro; id enim esse vsurarium.

Secunda est, Ne ab initio vel postea paciscatur de certo interesse, etiam in euentu, quo non fieret solutio debito tempore.

90 **V**bi Notandum Primò, Solum prohiberi pactum de certo interesse futuro ratione lucri cessantis, vel damni emergentis. vnde non prohibetur pactum de interesse incerto, quod postea ex mora campforij deprehensum fuerit. Item non prohibetur ne pœna moderata adiciatur, si ex negligentia tempore conuento non fuerit facta solutio.

Notandum Secundò, Nauarrum existimare, hanc prohibitionem fundari in præsumptione fraudis vsurariæ: itaque in foro conscientiæ, vbi

cessant præsumptiones, valere pactum de certo interesse, si moraliter constet istud iustum esse; idque etiam in locis, vbi hæc Bulla recepta fuit. Ita docet cap. 17. Enchiridij num. 301. versiculo Nota quartò. quæ sententia videtur vera, præsertim cum Pontifex non irritet tale pactum: mens tamen ipsius est, absolute tale pactum vetare, vnde erit illicitum, vbi Bulla est recepta, quamuis non irritum.

Tertia Conditio, Ne realia cambia aliter quàm ad proximas nundinas fiant; vel si nundina non agantur, proximis terminis, iuxta receptum locorum vsuum. Vbi Nota Primò, Non licere ad secundas nundinas dare cum maiori lucro quàm ad proximas; cum pari tamen licere. Nota Secundò, Si quis ratione veri interesse plus exigeret quando ad secundas nundinas concedit, vel terminum ordinarium profert, peccaret contra hanc Bullam, vbi est ea recepta, & puniretur in foro exteriori tamquam vsurarius; non tamen teneretur ad restitutionem ante sententiam Iudicis. Ratio est, quia in re, nulla est facta inæqualitas.

91 **Q**uarta est, Vt in terminis solutionum constituendis, habeatur ratio longinquitatis & vicinitatis locorum, in quibus solutio destinatur; ne dum longiores præfiguntur, quàm loca destinata solutioni desiderant, fœnerandi detur occasio.

Vbi notandum est, non improbari hæc terminos solutionum in nundinis, qui sæpè triplo vel sextuplo sunt longiores, quàm locorum intercedendo postulet; quia non possunt illis locis commode alij termini constitui: sed de terminis extra nundinas. videtur autem tacite improbari consuetudo illa, qua campfores eò amplius luerantur, quòd longius est tempus ante nundinas. Verùm probabile est, eam non improbari, quando illa variatio fit communi mercatorum iudicio; idque ob causas, quæ communiter ipsis videantur æquæ, vt supra dictum est. Quod ad obligationem eius attinet, puto paucis locis, & forte nusquam (saltem quoad omnes eius conditiones) esse receptam.

CAPVT VIGESIMVMQVARTVM.

De Locatione & Conductione, Emphyteusi & Feudo.

Complectitur Dubitationes 15.

H contractus sunt inter se valde similes; nam in his vtilitas & fructus rei transferuntur in alterum pro aliqua pensione vel obsequio, retento dominio, saltem directo. quare de his breuiter vno eodemque capite tractabimus.

DVBITATIO I.

Quid locatio, conductio, emphyteusis, feudum, & luellus.

1 **R**ESPONDEO, Locatio est contractus, quo persona vel res aliqua ad vsuum vel fructum pretio conceditur. Dico persona, quia potest quis seipsum, & seruum suum locare alteri. Dico res in genere, siue mobilis sit, siue immobilis. Ad vsuum

vel fructum, quædam enim locantur solum ad vsuum, vt seruus, equus, domus, & similia, quorum fructus non est alius quàm vsus ipsorum. quædam ad fructum, vt agri & pascua. Item Iura, vt redditus, vectigalia. Pretio, id est, pro pecunia: sicut enim emptio requirit pecuniam, ita etiam locatio. alioquin si fiat pro alia re, vel obsequio, erit contractus innominatus, do vt des, do vt facias, &c. vide Siluestrum v. Locatio, num. 1.

2 **C**onductio est contractus, quo persona vel res ad vsuum vel fructum comparatur pretio. sicut enim vnus idemque contractus ex parte vnus vocatur emptio, ex parte alterius venditio; ita etiam vnus idemque contractus, ex parte vnus est locatio, quæ est similis venditioni; ex parte alterius conductio, quæ est similis emptioni: nam emit operas, vel fructus rei aut personæ.

Emphy-